

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการทำหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีขั้นตอนดำเนินการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือในการวิจัย
3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เขตรับผิดชอบ สถานีอนามัยตำบลหงษ์เจริญ จำนวน 150 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการกำหนดตามวิธีของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงในพ่องศรี วณิชย์สุทนต์, 2545) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน ($e = 0.05$) โดยคำนวณได้ดังนี้

$$s = \frac{0.9603 N}{0.9578 + (0.05)^2 N}$$

ระยะเวลาในการทำวิจัยระหว่างวันที่ 1 มีนาคม 2553 ถึง วันที่ 30 มิถุนายน 2553
สุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบมีชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ใช้หมู่บ้านเป็นชั้นภูมิ แล้วสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยการจับสลาก ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สถานีอนามัย
ตำบลหงษ์เจริญ

หมู่ที่	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	15	11
2	20	14
3	11	8
4	34	24
6	10	7
7	11	8
9	14	10
11	10	7
12	8	6
14	17	12
รวม	150	108

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับเพศ
ระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครอบครัว

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เชิงปริมาณวัดแรงจูงใจ จำนวน 25 ข้อ ดังนี้

1. สิทธิประโยชน์ที่ได้รับ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 ถึงข้อ 5
2. การนิเทศงานและการฝึกอบรม จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 6 ถึงข้อ 10
3. ความร่วมมือของชุมชน จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 11 ถึงข้อ 15
4. สภาพการปฏิบัติงาน จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 16 ถึงข้อ 20
5. ภาวะเศรษฐกิจและสังคม จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 21 ถึงข้อ 25
6. ความภาคภูมิใจ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 26 ถึงข้อ 30
7. ภาวะผู้นำ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 31 ถึงข้อ 35
8. การยอมรับตนเองและยอมรับผู้อื่น จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 36 ถึงข้อ 40

ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้
(พิตร ทองชั้น, 2544)

- 5 หมายถึง จริงมากที่สุด
- 4 หมายถึง จริงมาก
- 3 หมายถึง ไม่น่าใจ
- 2 หมายถึง จริงน้อย
- 1 หมายถึง ไม่จริง

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เชิงปริมาณวัดการทำหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประกอบด้วยบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ 5 ประการ จำนวน 25 ข้อ ดังนี้

1. เป็นผู้สื่อข่าวสารสาธารณสุข จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 ถึงข้อ 5
2. เป็นผู้ให้คำแนะนำถ่ายทอดความรู้ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 6 ถึงข้อ 10
3. เป็นผู้ให้บริการสาธารณสุข จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 11 ถึงข้อ 15
4. เฝ้าระวังและป้องกันปัญหาสาธารณสุขในหมู่บ้าน จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 16 ถึงข้อ 20
5. เป็นแกนนำพัฒนางานสาธารณสุขชุมชน จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 21 ถึงข้อ 25

ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้
(พิตร ทองชั้น, 2544)

- 5 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ สอบถามข้อมูลเชิงลึกของ อสม. ประเด็นการสัมภาษณ์
ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
2. การสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ จำนวน 4 ข้อ
3. คำถามทั่วไป จำนวน 4 ข้อ
4. คำถามแรงจูงใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ อสม. จำนวน 8 ข้อ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ และบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่จะต้องปฏิบัติ เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูล และสร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา
2. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Related Evidence) พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Concordance) คัดเลือกเอาเฉพาะคำถามในแบบสัมภาษณ์ ข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จากการวิเคราะห์ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.6
4. นำแบบสัมภาษณ์วัดแรงจูงใจ และวัดระดับการทำหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เขตรับผิดชอบสถานีอนามัยบ้านพละที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) 0.87 และ 0.94 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ด้วยความถี่ และร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เขตรับผิดชอบสถานีอนามัยตำบลหงษ์เจริญ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผู้วิจัยกำหนดค่าเฉลี่ย แต่ละด้านของแรงงูใจเป็นตัวชี้วัดโดยใช้เกณฑ์ของรวิวรรณ ชินะตระกูล (2542) ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 มีแรงงูใจในระดับสูงมาก
- คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 มีแรงงูใจในระดับสูง
- คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 มีแรงงูใจในระดับปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 มีแรงงูใจในระดับต่ำ
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 มีแรงงูใจในระดับต่ำมาก

3. ข้อมูลเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เขตรับผิดชอบ สถานีอนามัยตำบลหงษ์เจริญ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผู้วิจัยกำหนดค่าเฉลี่ย แต่ละระดับของการทำหน้าที่เป็นตัวชี้วัดโดยใช้เกณฑ์ของ รวิวรรณ ชินะตระกูล (2542) ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 มีการทำหน้าที่ของมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 มีการทำหน้าที่ของมาก
- คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 มีการทำหน้าที่ของปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 มีการทำหน้าที่ของน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 มีการทำหน้าที่ของน้อยมาก

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแรงงูใจและระดับการทำหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เขตรับผิดชอบ สถานีอนามัยตำบลหงษ์เจริญ โดยการทดสอบสมมติฐาน ใช้การหาสถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระดับความสัมพันธ์ใช้เกณฑ์ของประคอง กรรณสูต (2542) ได้กำหนดเกณฑ์การตัดสินใจระดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หลังทดสอบความมีนัยสำคัญแล้ว ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	ระดับความสัมพันธ์
เข้าใกล้ 1.00 (~ 0.70 – 0.90)	สูง
เข้าใกล้ 0.50 (~ 0.30 – 0.69)	ปานกลาง
เข้าใกล้ 0.00 (~ 0.30 ต่ำกว่า)	ต่ำ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงบรรยายและอธิบาย